

Správy StB v krajích

Správy StB v krajích jsou výkonným orgánem kontrarozvědky na území jednotlivých krajů s přímou oborovou podřízeností náčelníku hlavní správy StB a teritoriální podřízeností náčelníku krajské správy SNB. Pracují po problematikách a objektech tak, aby navazovaly na činnost správ hlavní správy StB a účelně je doplňovaly. Koordinují agenturně operativní práci z hlediska potřeb kraje. Provádí dílčí vyhodnocování účinnosti práce. Oddělení a skupiny StB v okresech jsou organickou součástí správ StB v kraji a podílejí se na plnění vyčleněných úkolů.

Náčelníci správ StB jsou představiteli kontrarozvědky v krajích. V jejich funkcích se soustřeďuje odpovědnost za činnost podřízených odborů, oddělení a skupin StB. Své správy řídí osobně a za využití svého zástupce. Jsou vybaveni potřebnou pravomocí, jejíž rozsah je stanoven v příslušných služebních předpisech.

Oborným aparátem náčelníků správ StB jsou štábní útvary. Vnitřní oddělení plní úkoly studijního a administrativního charakteru a statisticko - evidenční oddělení zabezpečuje úkoly spojené s vedením státobezpečnostní evidence a statistiky. Pro řešení závažných otázek využívají náčelníci správ StB operativních porad. Svolávají je podle potřeby a jejich složení určují podle charakteru projednávaných otázek.

Obsah a metody práce správ StB v krajích jsou podrobně stanoveny v organizačních řádech.

Úkoly správ StB v krajích:

- organizují a agenturně operativními prostředky zajišťují odhalování, rozpracování a operativní dokumentaci protistátní činnosti na území kraje a kromě případů vyžadujících schválení náčelníkem hlavní správy StB nebo krajské správy SNB rozhodují o realizacích,
- organizují v součinnosti se státními a hospodářskými orgány na území kraje ochranu státního, hospodářského a služebního tajemství v souladu s vládním usnesením č. 498 ze dne 9. 9. 1964,
- soustřeďují a analyzují informace o operativní situaci po jednotlivých problematikách a objektech na území kraje, o rozsahu a úrovni rozpracovávaných případů a signálů, o rozsahu a úrovni prostředků agenturně ope-

- rativní práce (agenturní aparát, sledování, operativní technika), jejich rozmístění a využití na území kraje,
- organizují výkon služby na odděleních pohraničních kontrol v kraji,
 - organizují v souladu s plánem hlavní správy StB a v rozsahu své kompetence preventivní opatření,
 - vedou statistiky a evidence agenturně operativní povahy v rámci kraje,
 - odpovídají za účelnou dělbu práce uvnitř správ StB mezi jednotlivými odbory, organizují součinnost s teritoriálními orgány vojenské kontrarozvědky a v případech přesahujících rámec kraje i s ostatními správami StB,
 - informují náčelníka hlavní správy StB a náčelníka krajské správy SNB v souladu se zásadami hlásné služby, zejména však o závažných a nových poznatcích a jevech protistátní činnosti po jednotlivých problematikách a objektech, o průběhu jejich rozpracování, o celkových výsledcích práce a o stavu a potřebách odborné a politické přípravy kádru,
 - provádějí veškerou agenturně operativní činnost podle rozkazů a směrnic náčelníka hlavní správy StB, náčelníka krajské správy SNB a metodických pokynů správ hlavní správy StB.

E. Uspořádání řídicí činnosti na úseku vyšetřování StB

Správa vyšetřování StB vyšetřuje trestné činy, pro které jsou podle prováděcích předpisů věcně příslušní vyšetřovatelé StB včetně vyšetřovatelů VKR. Zkoumá vývojové tendence a metody protistátní trestné činnosti s cílem stanovit účinnou metodiku a taktiku při jejím vyšetřování. Trvale zkoumá příčiny a podmínky protistátní trestné činnosti.

Vrcholným orgánem vyšetřování StB je správa vyšetřování StB, jejíž náčelník je bezprostředně řízen I. náměstkem ministra vnitra. Přímou řídí podřízené odbory vyšetřování StB v krajích a odbor vyšetřování vojenské kontrarozvědky.

Organizační strukturu, základní náplň práce a vztahy k operativním útvarům StB stanoví ministr vnitra. Podrobnou vnitřní dělbu práce ve správě vyšetřování StB stanoví organizační řád.

Správu vyšetřování StB v čele s náčelníkem tvoří

- štábní útvary náčelníka správy vyšetřování StB,
- výkoné specializované odbory správy vyšetřování StB.

Hlavní úkoly správy vyšetřování StB

a) v oblasti vyšetřování trestných činů:

- řídí a metodicky usměrňuje vyšetřování na podřízených vyšetřovacích odborech a dbá o dodržování všech zákonných ustanovení při vyšetřování protistátních a jiných trestných činů,
- vyšetřuje případy, u nichž to vyžaduje povaha věci vzhledem k jejich závažnosti, rozsáhlosti, složitosti nebo vzhledem k jinému důležitého zájmu a případy přikázané jí k vyšetřování Generální prokuraturou,
- provádí šetření o podnětech ke změně pravomocných rozhodnutí v trestních věcech,
- vede celostátní statistiku vyšetřování StB a zpracovává souhrnné statistické přehledy o vyšetřovaných věcech;

b) v oblasti předcházení trestné činnosti (prevence):

- zajišťuje analýzu vyšetřované trestné činnosti, příčin a podmínek s cílem navrhnout opatření k odstranění a omezování trestné činnosti,
- zajišťuje uplatnění generální i speciální prevence v procesu vyšetřování,
- zjišťuje formy a metody trestné činnosti v konkrétních vyšetřovaných případech a cesty úniku státního, hospodářského a služebního tajemství a poznatky předává příslušným správám StB,
- zajišťuje správné uplatňování společensko výchovných forem při rozhodování a vyřízení věci mimosoudním postihem a úzkou spoluprací se státními a společenskými orgány,
- využívá spolu s hlavní správou StB vhodných propagačních forem k výchovným a preventivním účelům a k popularizaci práce bezpečnosti,
- upozorňuje příslušné funkcionáře kontrarozvědky na nedostatky v agenturně operativní práci zjištěné vyšetřováním.

Správa vyšetřování StB soustřeďuje a analyzuje informace o

- stavu a tendencích vývoje vyšetřované trestné činnosti,
- taktice a metodice vyšetřování a dodržování socialistické zákonnosti při vyšetřování včetně výslednosti práce vyšetřovacího aparátu,
- rozmístění sil, dělby práce a vytíženosti vyšetřovacího aparátu,
- stavu a úrovni kádrů, o potřebách politické a odborné přípravy a potřebách doplňování kádrů,
- potřebách materiálně technického zabezpečení vyšetřovacího aparátu.

Rozpracovává úkoly MV na správu vyšetřování a podřízené odbory.

Při vyšetřování činí všechna rozhodnutí v rámci oprávnění, vyplývajících ze zákonů a jiných předpisů.

Zpracovává a vydává pro vyšetřování StB metodické pokyny o formách a metodách vyšetřování.

Podílí se na vypracování předpisů, týkajících se více složek Sboru národní bezpečnosti nebo orgánů činných v trestním řízení, které jsou vydávány ministrem vnitra nebo jinými orgány a mají vztah k vyšetřování StB.

Zpracovává připomínky a návrhy k zákonným legislativním úpravám majícím vztah k vyšetřování.

Podle pokynů I. náměstka projednává zásadní věci týkající se úkolů správy s centrálními složkami SNB a MV a s ústředními úřady (zejména Generální prokuraturou a soudy).

Svolává a organizuje celostátní porady a semináře pracovníků vyšetřování.

Zajišťuje efektivní využívání technických prostředků.

Zodpovídá za utajení agenturně operativních metod a prostředků v rámci vyšetřování.

Schvaluje organizační řády podřízených útvarů vyšetřování StB.

Kádrová pravomoc náčelníka správy vyšetřování StB je upravena příslušnými služebními předpisy.

V kontrolní činnosti:

- provádí komplexní a dílčí prověrky práce podřízených vyšetřovacích odborů, zaměřené na dodržování socialistické zákonnosti,

- provádí kontrolu jednotlivých případů vyšetřovaných na podřízených útvarech přímým stykem, vyhodnocováním a studiem materiálů v rámci schvalovací pravomoci i prošetřováním stížností na postup vyšetřovatelů při vyšetřování.

Postavení a úkoly odborů a oddělení vyšetřování StB

Odbory vyšetřování StB na krajích a oddělení vyšetřování ve vojenské kontrarozvědce jsou ve věcech vyšetřování řízeny správou vyšetřování StB. Odpovídají za plnění úkolů vyšetřování na území kraje a v příslušných složkách čs. ozbrojených sil.

Jejich úkoly spočívají

- ve vyšetřování trestných činů, pro jejichž vyšetřování jsou příslušní vyšetřovatelé StB včetně vyšetřovatelů ve vojenské kontrarozvědce, pokud pro vyšetřování těchto činů není funkčně příslušná správa vyšetřování StB,
- v zajišťování informační činnosti správy vyšetřování StB o stavu vyšetřování a o vývoji a tendencích protistátní trestné činnosti,
- ve zkoumání vývoje a tendencí vyšetřované trestné činnosti, jejich podmínek a příčin a provádění preventivní činnosti v rámci vymezené působnosti, v úzké spolupráci s odpovídajícími útvary správ StB a vojenské kontrarozvědky.

V řídicí činnosti

- plní úkoly a metodické pokyny správy vyšetřování StB,
- spolupracují aktivně se správami StB a útvary VKR před zahájením vyšetřování a v průběhu vyšetřování všech trestních věcí,
- informují náčelníka správy vyšetřování StB a správ StB o stavu vyšetřování a vyšetřovaných případech, nových jevech a tendencích v protistátní trestné činnosti (podle věcné příslušnosti případně náčelníka VKR).

F. Uspořádání řídicí činnosti na úseku operativní techniky

Správa operativní techniky v čele s náčelníkem je samostatnou součástí MV. Je řízena náměstkem ministra vnitra — ná-

čelníkem hlavní správy StB. Zabezpečuje výkon operativní a speciální techniky podle potřeb správy rozvědky, hlavní správy StB a v omezeném rozsahu i pro ostatní složky Sboru národní bezpečnosti. Zabezpečuje útvary Státní bezpečnosti speciálními operativně technickými prostředky a útvary Veřejné bezpečnosti těmi prostředky operativní techniky, které z důvodu přísného utajení nelze vyrábět v civilním sektoru. Provádí kontrolu jak je s těmito prostředky zacházeno a informuje o tom náměstka ministra

V otázkách výzkumu, vývoje, výroby a nasazování operativní techniky má gesční pravomoc. Tuto pravomoc uplatňuje v rámci celého resortu. Obhospodařuje speciální operativně technické prostředky, přiděluje je do užívání a vede jejich centrální evidenci.

Jako vrcholný orgán na úseku operativní techniky ve Sboru národní bezpečnosti zpracovává a předkládá prostřednictvím náměstka ministra vnitra návrhy pro krátkodobé i dlouhodobé plány vědecko-technického rozvoje operativní techniky, jakož i návrhy na celkovou koncepci. Zpracovává a předkládá ke schválení návrhy rozkazů a směrnic, které stanoví režim nasazování a používání speciálních operativně technických prostředků.

Organizační strukturu správy operativní techniky, její působnost, zásadní náplň práce a vztahy k ostatním složkám výkonného aparátu SNB stanoví ministr vnitra. Dělbou práce po jednotlivých úsecích činnosti, způsob řízení včetně poradních orgánů, upravuje statut správy operativní techniky, který schvaluje na návrh náčelníka správy operativní techniky ministr vnitra. Podrobný obsah a metody práce jednotlivých organizačních útvarů správy operativní techniky stanoví organizační řády, které schvaluje náčelník správy operativní techniky.

Náčelník správy operativní techniky disponuje v souladu s příslušnými služebními předpisy potřebným rozsahem kádrové a kázeňské pravomoci.

Správa operativní techniky centrálně řídí a zajišťuje rozvoj vědecko-výzkumné a výrobní základny a vývoj speciálních operativně technických prostředků v těchto oborech

- výzkum a vývoj prostředků operativní techniky odpovídající potřebám kontrarozvědné práce na úseku prově-